

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені ІВАНА БОБЕРСЬКОГО

КАФЕДРА ТЕОРІЇ СПОРТУ ТА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ АНТИДОПІНГОВОГО КОНТРОЛЮ У СПОРТІ

Галузь знань: 01 Освіта

спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

спеціалізація _Спорт вищих досягнень

факультет фізичної культури і спорту, факультет П та ЗО
рівень вищої освіти другий (магістерський)

ЛЬВІВ – 2021

Робоча програма з дисципліни «Основи антидопінгового контролю у спорті» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт.

Розробник: к. фіз. вих., доцент Задорожна О. Р.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії спорту та фізичної культури від 27.08.21 р. протокол № 1

Завідувач кафедри теорії спорту та фізичної культури

(підпис)

(Бріскін Ю.А.)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради факультету фізичної культури і спорту

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

Робоча програма затверджена на засіданні Ради ФП та ЗО

Голова _____
(підпис)

(_____)
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	01 Освіта Галузь знань	Дисципліна спеціалізації	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>017 Фізична культура і спорт</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		6-й	7-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		III	III
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	Лекції	
		14 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	16 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
60 год.	60 год.		
Індивідуальні завдання:			
-			
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30/60

для заочної форми навчання – 30/60

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи антидопінгового контролю у спорті» є вивчення історії використання допінгу у спорті, розповсюдження допінгу у сучасному спорті, боротьба Всесвітнього антидопінгового агентства (ВАДА), Міжнародного олімпійського комітету (МОК) та інших організацій із використанням допінгу та порушенням антидопінгових правил, можливих шляхів вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті.

Основним завданням вивчення дисципліни «Основи антидопінгового контролю у спорті» є формування у здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти основ знань і навичок в галузі історії використання допінгу у спорті, а також перспектив вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти повинні:

знати: коротку історію розповсюдження допінгу у спорті; класифікацію допінгових засобів і методів; коротку характеристику основних груп заборонених речовин і методів; роль Всесвітнього антидопінгового агентства, Міжнародного Олімпійського комітету та інших організацій у боротьбі з використанням допінгу у спорті та порушенням антидопінгових правил.

вміти: використовувати отримані знання стосовно роз'яснювальної роботи серед спортсменів по недопущенню використання заборонених речовин і методів у спортивній практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю у спорті.

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю у спорті.

Основні терміни дисципліни та їх визначення, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: міжнародні конвенції; документація ВАДА; нормативні документи України.

Тема 2. Загальні відомості про допінг.

Поняття допінгу. Класифікація допінгових засобів і методів. Заборонений список. Критерії включення речовин і методів до забороненого списку. Дозволи на терапевтичне використання («ДТВ»). Наслідки вживання допінгу.

Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.

Боротьба МОК з використанням допінгу. Створення Всесвітнього антидопінгового агентства. Структура та напрями діяльності ВАДА. Історія створення Всесвітнього антидопінгового кодексу. Мета, сфера застосування та структура Всесвітнього антидопінгового кодексу.

Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в Україні.

Організаційна структура антидопінгового контролю в Україні. Організація роботи служб антидопінгового контролю в Україні. Відповідальність за порушення антидопінгових правил та законодавства про антидопінговий контроль в Україні.

Тема 5. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом.

Мета та різновиди тестувань. Етапи процедури допінг-контролю. Надання інформації про місцезнаходження. Повернення до участі у змаганнях спортсменів після завершення спортивної кар'єри. Дії спортсмена при хворобі. Санкції, що застосовуються до фізичних осіб, які порушили антидопінгові правила. Санкції, що застосовуються до команд у разі порушення антидопінгових правил. Акт про Антидопінгові права спортсменів.

Змістовий модуль 2. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті та перспективи їх вирішення.

Тема 6. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті.

Історичні аспекти поширення допінгу у світі. Допінг-скандали у спорті вищих досягнень. Політика подвійних стандартів. Змагальні та тренувальні навантаження у сучасному спорті і боротьба із застосуванням допінгу. Гласність і конфіденційність. Боротьба із допінгом як бізнес. Взаємодія ВАДА, професійних міжнародних та національних федерацій. Вплив антидопінгової політики та практики на медичне забезпечення спортсменів. Антидопінгова діяльність, фармакологічна наука та фармацевтична промисловість.

Тема 7. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті.

Характеристика проблем, пов'язаних із вживанням різних видів допінгу у спорті. Приклади найгучніших допінг-скандалів у спорті протягом ХХ та ХХІ ст. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті. Діяльність ВАДА та інших антидопінгових організацій щодо попередження порушень антидопінгових правил.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма					Заочна форма						
	усього	у тому числі				усього	у тому числі					
		л	с	п	лаб		с.р.	л	с	п	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю у спорті												
Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю у спорті.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 2. Загальні відомості про допінг.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в Україні.	12	2	2			8	12	2	2			8
Тема 5. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом.	12	2	2			8	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	60	10	10			40	60	10	10			40
Змістовий модуль 2. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті та перспективи їх вирішення.												
Тема 6. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті.	18	4	4			10	18	4	4			10
Тема 7. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті.	12			2		10	12			2		10
Разом за змістовим модулем 2	30	4	4	2		20	30	4	4	2		20
Всього годин	90	14	14	2		60	90	14	14	2		60

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю у спорті.	2	2
2	Тема 2. Загальні відомості про допінг.	2	2
3	Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.	2	2
4	Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в Україні.	2	2
5	Тема 5. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом.	2	2
6	Тема 6. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті	4	4
	Разом	14	14

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень	2	2
	Разом	2	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю у спорті. Конспект самопідготовки	8	8
2	Тема 2. Загальні відомості про допінг. Конспект самопідготовки	8	8
3	Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності. Конспект самопідготовки	8	8
4	Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в Україні. Конспект самопідготовки	8	8
5	Тема 5. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом. Конспект самопідготовки	8	8

6	Тема 6. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті. Конспект самопідготовки Аналітична письмова робота за темою: «Причини та наслідки допінг-скандалів у спорті»	10	10
7	Тема 7. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті. Конспект самопідготовки Творча письмова робота (презентація) за темою: «Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень»	10	10
	Разом	60	60

8. Індивідуальні завдання

Для студентів денної форми навчання, які навчаються за індивідуальним планом

- Матеріали самопідготовки;
- Аналітична письмова робота: «Причини та наслідки допінг-скандалів у спорті»;
- Творча письмова робота (презентація) за темою: «Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень».

9. Методи навчання

1. Самостійна робота здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти:

- підготовка до аудиторних занять (лекцій, семінарських, тощо);
- самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни;
- ведення конспектів самопідготовки і підготовка письмових робіт;
- підготовка до іспиту.

2. Словесні методи: лекція, бесіда, обговорення матеріалів.

10. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять в усній та письмовій формах.

1. Опитування.
2. Перевірка завдань для самостійної роботи.
3. Перевірка матеріалів самопідготовки.

Підсумковий контроль – іспит.

11. Екзаменаційні вимоги

1. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: міжнародні конвенції.
2. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: документація ВАДА.

3. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: нормативні документи України.
4. Поняття допінгу. Класифікація допінгових засобів і методів.
5. Анаболічні стероїди та їх вплив на організм спортсмена.
6. Гормони та гормоноподібні речовини та їх вплив на організм спортсмена.
7. Діуретики та інші маскуючі речовини та їх вплив на організм спортсмена.
8. Стимулятори та їх вплив на організм спортсмена.
9. Наркотики та їх вплив на організм спортсмена.
10. Каннабіноїди та їх вплив на організм спортсмена.
11. Речовини зловживання.
12. Бета-блокатори та їх вплив на організм спортсмена.
13. Генний допінг та його вплив на організм спортсмена.
14. Міжнародні стандарти ВАДА.
15. Відповідальність за призначення лікарських засобів спортсменам.
16. Методи маскування заборонених препаратів та речовин.
17. Кров'яний допінг та його вплив на організм спортсмена.
18. Фармацевтичні, хімічні та фізичні маніпуляції.
19. Заборонений список, його структура та зміст.
20. Критерії включення речовин і методів до Забороненого списку.
21. Дозволи на терапевтичне використання («ДТВ»).
22. Наслідки вживання допінгу для організму спортсменів.
23. Наслідки вживання стимуляторів.
24. Наслідки вживання наркотичних речовин.
25. Наслідки вживання анаболічних стероїдів.
26. Боротьба МОК з використанням допінгу.
27. Створення Всесвітнього антидопінгового агентства.
28. Структура та напрями діяльності ВАДА.
29. Історія створення Всесвітнього антидопінгового кодексу.
30. Мета, сфера застосування та структура Всесвітнього антидопінгового кодексу.
31. Організаційна структура антидопінгового контролю в Україні.
32. Організація роботи служб антидопінгового контролю в Україні.
33. Відповідальність за порушення антидопінгових правил та законодавства про антидопінговий контроль в Україні.
34. Етапи процедури допінг-контролю.
35. Санкції, що застосовуються до фізичних осіб, які порушили антидопінгові правила.
36. Дії спортсмена при хворобі.
37. Надання інформації про місцезнаходження.
38. Санкції, що застосовуються до команд у разі порушення антидопінгових правил.
39. Історичні аспекти поширення допінгу у світі.
40. Допінг-скандали у спорті вищих досягнень.

41. Акт про Антидопінгові права спортсменів.
42. Змагальні та тренувальні навантаження у сучасному спорті і боротьба із застосуванням допінгу.
43. Гласність і конфіденційність як одна з проблем у сучасному спорті.
44. Боротьба із допінгом як бізнес.
45. Взаємодія ВАДА, професійних міжнародних та національних федерацій щодо запобігання вживання допінгу у спорті.
46. Вплив антидопінгової політики та практики на медичне забезпечення спортсменів.
47. Антидопінгова діяльність, фармакологічна наука та фармацевтична промисловість.
48. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті.
49. Мета та різновиди тестувань.
50. Допінг та смертність.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти (денна та заочна форма навчання)

Виконання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
Обов'язково	Творча письмова робота (презентація): «Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень»	10	18	50
Опціонально	Пасивне навчання (присутність на лекціях)	10		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії)	40		
	Конспекти самопідготовки	10		
	Аналітична письмова робота: «Причини та наслідки допінг-скандалів у спорті»	6		
Обов'язково	Екзамен		50	

Розподіл балів, які отримують здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за індивідуальним планом-графіком

Виконання	Завдання	К-сть балів, мах	Загальна к-сть балів	
			Обов'язково	мах
	Творча письмова	10		

Опціонально	робота: «Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень»		18	50
	Пасивне навчання (присутність на лекціях)	10		
	Активне навчання (відповіді, участь у дискусії)	40		
	Конспекти самопідготовки	10		
	Аналітична письмова робота: «Причини та наслідки допінг-скандалів у спорті»	6		
Обов'язково	Екзамен		82	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
61-67	E		
35-60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Теми і зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю у спорті.

Тема 1. Програмно-нормативне забезпечення антидопінгового контролю у спорті.

Основні терміни дисципліни та їх визначення, взаємозв'язок з іншими дисциплінами. Законодавча база антидопінгового контролю у спорті: міжнародні конвенції; документація ВАДА; нормативні документи України.

Тема 2. Загальні відомості про допінг.

Поняття допінгу. Класифікація допінгових засобів і методів. Заборонений список. Критерії включення речовин і методів до забороненого списку. Дозволи на терапевтичне використання («ДТВ»). Наслідки вживання допінгу.

Тема 3. Історія створення Всесвітнього антидопінгового агентства та напрями його діяльності.

Боротьба МОК з використанням допінгу. Створення Всесвітнього антидопінгового агентства. Структура та напрями діяльності ВАДА. Історія створення Всесвітнього антидопінгового кодексу. Мета, сфера застосування та структура Всесвітнього антидопінгового кодексу.

Тема 4. Організаційно-правові основи антидопінгового контролю в Україні.

Організаційна структура антидопінгового контролю в Україні. Організація роботи служб антидопінгового контролю в Україні. Відповідальність за порушення антидопінгових правил та законодавства про антидопінговий контроль в Україні.

Тема 5. Права і обов'язки спортсменів щодо боротьби із допінгом.

Мета та різновиди тестувань. Етапи процедури допінг-контролю. Надання інформації про місцезнаходження. Повернення до участі у змаганнях спортсменів після завершення спортивної кар'єри. Дії спортсмена при хворобі. Санкції, що застосовуються до фізичних осіб, які порушили антидопінгові правила. Санкції, що застосовуються до команд у разі порушення антидопінгових правил. Акт про Антидопінгові права спортсменів.

Змістовий модуль 2. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті та перспективи їх вирішення.

Тема 6. Проблеми використання допінгу у сучасному спорті.

Історичні аспекти поширення допінгу у світі. Допінг-скандали у спорті вищих досягнень. Політика подвійних стандартів. Змагальні та тренувальні навантаження у сучасному спорті і боротьба із застосуванням допінгу. Гласність і конфіденційність. Боротьба із допінгом як бізнес. Взаємодія ВАДА, професійних міжнародних та національних федерацій. Вплив антидопінгової політики та практики на медичне забезпечення спортсменів. Антидопінгова діяльність, фармакологічна наука та фармацевтична промисловість.

Аналітична письмова робота: «Причини та наслідки допінг-скандалів у спорті».

Алгоритм виконання:

- Проаналізувати найгучніші скандали (на вибір – один-два), пов'язані із порушенням антидопінгових правил у спорті (вказати дату; місце; осіб, причетних до події тощо).

- Проаналізувати дії відповідних Антидопінгових організацій та санкції, які були застосовані до порушників антидопінгових правил.

- Зробити висновки.

Робота повинна містити вступ, основний текст, висновки та список літератури (не менше трьох джерел, оформлених належним чином).

Тема 7. Перспективи вирішення проблеми допінгу в олімпійському спорті.

Характеристика проблем, пов'язаних із вживанням різних видів допінгу у спорті. Приклади найгучніших допінг-скандалів у спорті протягом ХХ та ХХІ ст. Перспективи вирішення проблеми допінгу у сучасному спорті. Діяльність ВАДА та інших антидопінгових організацій щодо попередження порушень антидопінгових правил.

Творча письмова робота (презентація). «Перспективи вирішення проблеми допінгу в спорті вищих досягнень».

Алгоритм виконання:

- Обрати проблему, пов'язану із допінгом у спорті, та охарактеризувати її.
- Запропонувати варіанти вирішення обраної проблеми.
- Зробити висновки.

Робота повинна містити вступ, основний текст, висновки та список літератури (не менше трьох джерел, оформлених належним чином).

Рекомендована література

Основна:

1. Акт про Антидопінгові права спортсменів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Akt-pro-Antydopingovi-prava-sportsmeniv.pdf>.
2. Антидопінгові правила Національного антидопінгового центру. – Київ, 2016. – 96 с.
3. Антидопінгові правила Національного антидопінгового центру. – Київ, 2021. – 86 с.
4. Башкін І. М. Характеристика субстанцій, що входять до міжнародного стандарту ВАДА «Заборонений список» / Башкін І. М., Корж В. П., Курліщук І. М. – Київ, 2008. – 187 с.
5. Всесвітній антидопінговий кодекс. – Київ, 2015. – 133 с.
6. Всесвітній антидопінговий кодекс. – Київ, 2021. – 168 с.
7. Заборонений список 2018. Міжнародний стандарт. Всесвітнє антидопінгове агентство. – Монреаль, 2018. – 15 с.
8. Заборонений список 2021. Міжнародний стандарт. Всесвітнє антидопінгове агентство. – Монреаль, 2021. – 27 с. <https://nadc.org.ua/wp-content/uploads/2021/06/PL-2021-UA.pdf>
9. Закон України «Про антидопінговий контроль у спорті» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-19#Text>

10. Оцінювання психофізіологічних станів у спорті : монографія / Георгій Коробейніков, Євген Приступа, Леся Коробейнікова, Юрій Бріскін. – Львів : ЛДУФК, 2013. – 311 с. – ISBN 978-966-2328-59-2.

11. Платонов В. Н. Допинг в спорте и проблемы фармакологического обеспечения подготовки спортсменов / Платонов В. Н., Олейник С. А., Гунина Л. М. – Москва, 2010. – 309 с.

12. Проект Закону України «Про антидопінгову діяльність у спорті» від 30.06.2021 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JI04379V.html

13. Фармакология спорта / Горчакова Н. А., Гудивок Я. С., Гунина Л. М., Платонов В. Н. [и др.]. – Киев : Олимпийская литература, 2010. – 640 с.

Допоміжна:

1. Брискин Ю. А. Адаптивный спорт / Ю. А. Брискин, С. П. Евсеев, А. В. Передерий. – Москва : Советский спорт, 2010. – 316 с. – ISBN 978-5-9718-0460-4.

2. Бріскін Ю. Спорт інвалідів : [підр. для студ. ВНЗ фіз. виховання і спорту] / Юрій Бріскін. – Київ : Олімпійська література, 2006. – 263 с. – ISBN 966-7133-79-6.

3. Briskin Y. Indicators of special training of highly skilled archers in pre mesocycle / Yuriy Briskin, Maryan Pityn, Sergey Antonov // Journal of Physical Education and Sport. – 2011 – Vol. 11, art 51. – P. 336–341.

4. Брискин Ю. А. Структура и содержание теоретической подготовки фехтовальщиков / Брискин Ю. А., Питьин М. П., Задорожная О. Р. // Физическое воспитание студентов. – 2013. – № 4. – С. 10–14.

5. Бріскін Ю. Освіченість фехтувальників з теорії обраного виду спорту та олімпізму на різних етапах багаторічної підготовки / Бріскін Юрій, Пітин Мар'ян, Задорожна Ольга // Теорія та методика фізичного виховання. – 2012. – № 5. – С. 3–7.

6. Задорожна О. Особливості використання засобів відновлення та стимулювання працездатності у фехтуванні / Задорожна О.Р., Хіменес Х. Р., Палатний А. Л. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2018. – № 2(96). – С. 35–39.

7. Задорожна О. Р. Характеристика теоретичної підготовленості фехтувальників на етапі попередньої базової підготовки / Задорожна О. Р. // Вісник Чернігів.нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2013. – № 112, 4. – С. 119–123.

8. Спортивная фармакология и диетология / под ред. Олейника С.А., Гуниной Л. М. – Москва ; Санкт-Петербург, 2008. – 250 с.

9. Платонов В. Н. Допинг в олимпийском спорте: история, состояние, перспективы. Допинг и эргогенные средства в спорте / В. Н. Платонов. – Киев : Олимпийская литература, 2003. – с. 9–49.

10. Приступа Е. Н. Решение проблем современной молодежи средствами олимпийского образования / Приступа Е. Н., Брискин Ю. А.,

Питын М. П. // Sportul Olimpic și sportul pentru toți : materialele Congresului Șt. Intern. – Chișinău, 2011. – Vol. I. – P. 148–151.

11. Пуцев А. И. Методические рекомендации здоровья спортсменов и антидопинговый контроль. – Киев, 2000. – 35 с.

12. Адаптивний спорт : анот. наук.-темат. покажч. / уклад. Ірина Свістельник, Юрій Бріскін. – Вид 4-те, допов. – Львів : [б. в.], 2017. – 218 с.

Інформаційні ресурси інтернет:

- Мультимедійне забезпечення лекцій, демонстрація відеороликів з Ігор Олімпіад та Зимових Олімпійських ігор.
- Національний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.noc-ukr.org/>
- Міжнародний Олімпійський комітет [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.olympic.org/>
- Освітній портал „Веспо” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.vespo.com.ua
- Всесвітня антидопінгова агенція [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.wada-ama.org/>
- Національний антидопінговий центр [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nadc.org.ua/>